

Petre Sonda - un atlet ca nimeni altul

(continuare din pagina 3-a)

dar, în ciuda faptului că era sumar pregătit, nu a pierdut niciunul. A terminat, în schimb, de multe ori la egalitate.

CUNOȘTINȚA CU ZBYSKO
În timpul turneele, Sonda a fost

Întâlnirea cu Petersen

Rămânând la Paris, Sonda a început să frecventeze gimnaziul Paul Ponce unde într-o bună zi a venit și faimosul Petersen, unul dintre cei mai celebri luptători ai timpurilor.

Cu ocazia unei încercări, Petersen nu a isbutit să developeze o greutate de 40 kg. fapt pe care Sonda, stăruind de amorul propriu, l-a reușit cu o neobișnuită ușurință.

Petersen a intrat atunci în vorbă cu el întrebându-l cine e și dacă este dispus să se antreneze în vederea unor eventuale angajamente.

ZECE ZILE BOLNAV

Răspunzând afirmativ, Petersen l-a încercat imediat și după ce mai mult de zece minute nu isbutise să-l trântescă, a profitat de un dublu Nelson în care l-a ținut pe

prezentat faimosului Zbysko (Stanislas Ziganievici), cu care a revenit la Paris, unde campionul mondial spera să pună pe picioare o competiție de dimensiuni impresionante. Încercarea a dat greș și Zbysko a reluat drumul Americii.

Sonda, mai bine de zece minute. Acesta ar fi vrut să abandoneze sau să se dea bătut, dar Petersen nu slăbea deloc. Însfârșit, când a schimbat din „cheștele” faimosului luptător, Sonda era complet năucit și timp de zece zile a zăcut bolnav.

Petersen și-a dat însă seama de valoarea lui Sonda și l-a angajat imediat oferindu-i leafă lunară, casă și masă.

În trupa lui Petersen, Sonda a activat timp de șase luni, cutrecând toată Franța și culegând numai isipatii. Deși nu greco-romana era arma lui cea mai puternică, Sonda nu a fost învins decât de Petersen.

De fostul campion mondial, Sonda s-a despărțit când intervențiile inoportune ale soției lui Petersen deveniseră de nesuferit.

In trupa lui Constant le Marin

Despărțindu-se de Petersen, Sonda a trecut în Elveția, participând la mai multe turnee organizate la Amsterdam și Rotterdam. Fără să cunoască înfrângerea, a revenit la Paris unde soarta l-a pus în fața celebrului Constant le Marin, al cărui angajat deveni. A urmat un turneu înconunat de cele mai frumoase succese, la Madrid (47 zile) și Lisabona, de unde trupa lui Constant le Marin s'a imbarcat pentru America de Sud, pe care a traversat-o dela un capăt la celălalt. La Rio de Janeiro, San Paolo, Montevideo, și Buenos Aires, Petre Sonda s'a acoperit de glorie, clasându-se pretutindeni în primele trei locuri.

Odată toate angajamentele respectate, Sonda a revenit pentru o lună la Paris, și a plecat apoi în America de Nord, pentru la Chicago să se reîntâlnească cu Zbysko. Acesta având nevoie de un om rapid, suplu și elastic nu a întârziat să-l angajeze.

O NOUA ETAPA

Refăcut, Sonda a fost solicitat, în toamna anului 1923, să participe la turneul ee s'a desfășurat la circuitul Sidoli.

Suferind un accident de automobil care a avut drept urmare spargerea capului femurului și o apă la gât, Sonda nu și-a putut da în treaga măsură. S'a clasat totuși al patrulea, după Frisenschi, Urbach și Ursus Pitinski. Lupta cu cel de al doilea, pe atunci campion al Europei, va rămâne de pomină în analele sportului românesc.

In Elveția

Câteva zile mai târziu, o telegramă expediată de Cazinoul municipal din Geneva solicita prezența a colo, a lui Sonda și Mahmud pentru un turneu de luptă liberă.

Au sosit pe înserat la Geneva unde directorul teatrului suspecta autenticitatea identității lui Mahmud. Faimosul luptător a fost încercat, pe loc, cu unul dintre cei mai tari oameni ai lotului și rezultatul a însemnat cel mai bun certificat pentru Mahmud.

La acest turneu au participat, printre alții, consacrații: Robert Roth, Van Riel, Steurs, dr. Varga, Vervae, fost campion mondial, Paul Favre. Cu toate acestea, Mahmud s'a clasat primul și Sonda al patrulea.

Cei doi români au plecat apoi la Madrid, clasându-se în ordine, în primele două locuri. Roth, Constant le Marin, Zbysko, Petersen, etc., dându și seama că nu se vor putea prezenta onorabil într-un turneu de luptă liberă, au dat bîri cu fugății.

A urmat apoi un turneu la Lisabona în care Mahmud a ocupat primul loc și Sonda pe cel de al patrulea. Între ei s'au intercalat Shangler Lewis, campion mondial și Joe Steckel.

DIN NOU ÎN EUROPA

După strălucitele rezultate obținute în cele 77 orașe de dincolo de ocean, cei doi compatrioți ai noștri au revenit în Europa, Mahmud îndreptându-se spre țară și Sonda rămânând la Paris.

În capitala Franței, luptătorul român s'a regăsit cu faimosul Constant le Marin sub conducerea căruia a efectuat un turneu prin Madrid și Lisabona. A trecut apoi oceanul și a reputat la Rio de Jan-

eiro și Montevideo, cele mai frumoase succese.

Revenind la Paris, trupa lui Constant le Marin nu a rămas decât o săptămână în capitala Franței și a plecat în Mexico pentru un turneu de 40 zile. De aci a trecut la Paquica, Tampico, Guadalajara, etc., și s'a oprit, însfârșit la Avala, oraș în care activa Zbysko.

UN ADVERSAR NEAL

Sonda nu a vrut să scape prilejul de a plăti polița aceluia care, timp de aproape un an, îi făcuse destule mizerii. A căutat prin toate mijloacele să întâlnească într-un match de luptă liberă, pe fostul său șef și ocazia s'a găsit, Zbysko acceptând, în cele din urmă acest match, convins și el că se va putea răbuna pentru frica ce a tras-o în ziua când fusese amenințat cu... tocul de ochelari.

Matchul s'a desfășurat pe scena unui teatru în fața unei săli arhipline și Zbysko întrunea sufragilele căci, deși Sonda obținuse victorii concludente nimeni nu credea că el va isbuti să reziste onorabil forței, tehnice și rutinei adversarului său.

Sonda a dat așteptărilor, cea mai categorică desminte. După 48 minute el încă nu cedase și acest fapt a enervat la culme pe Zbysko. Finalmente, acesta a recurs la o purtare necavalerească, aruncându-l în loja orchestrei, la un moment când situația era periculoasă pentru așa ceva.

Căzând peste trepiedele muzicanților, Sonda și-a fisurat câteva coaste și lupta a fost întreruptă în larma de nederis a publicului care hula cu copios pe Zbysko și acela pe Sonda.

IN AUSTRALIA

Accidentul nu a avut urmări prea grave și în tovarășia lui Constant le Marin, Sonda a trecut în Australia participând la un turneu prin Victoria și Melbourne, acoperindu-se, și cu această ocazie, de cei mai frumoși lauri ai gloriei.

Din Australia a revenit în America de Sud și la Mendoza și Buenos Aires, Sonda și-a continuat cariera triumfală.

Trecând apoi în Africa a participat la turneul dela Dakar, Alger și

Oran, repurtând aceleași frumoase succese.

UN ACCIDENT CU URMARI SERIOASE

Dela Oran, Sonda a trecut, eutropa, la Barcelona unde, în cursul unui match a suferit un accident, cu urmări destul de serioase pentru cariera lui viitoare.

Adversarul său, un spaniol al cărui nume ne scapă, i-a bătut, în timpul luptei dar neintenționat degetele în ochi.

Asociația polisportivă: „Aeronautica și Marina”, după 6 luni dela înființare

Activitatea depusă. Realizări interesante

Absorbit peste măsură de preocupările de interes național ale ministerului aerului și marinei, d. ministru Ing. N. C. Caranfil n'a uitat nici partea fizică și morală a personalului militar și civil, care ține de acest minister.

Perm convins de necesitatea instrucției fizice, mai cu seamă a ofițerilor de aviație, instrucție care stă la baza succesului lor de zburători, a înființat în vara acestui an o societate sportivă, sub denumirea de „ASOCIAȚIA SPORTIVĂ DE AERONAUTICĂ”.

În prezent, prin noua lege de organizare a ministerului care înglobează și marina, și-a schimbat și asociația sportivă numele în acest sens, transformându-se în: „A. SOCIATIA SPORTIVA AERONAUTICA SI MARINA”.

Asupra activității acestei asociații, este de ajuns să spunem că un comitet activ, sub președinția d-lui ministru ing. Caranfil, având ca vice-președinte pe d. general Stoicescu și ca secretar general pe d. lt. colonel Roma Horia, este o chează de seriozitate și progres.

Pe viitor, comitetul se va ocupa cu cei mai de seamă ofițeri din Marina Regală. Încă dela început s'a obținut și arendă pe 25 de ani de la U. C. B. un teren pe malul lacului Herăstrău, în suprafață de 7000 m. p. pe care se lucrează intens pentru a-l da un aspect deosebit de civilizat și care să cuprindă 3 terenuri de tenis, debarcadere și garaj pentru secția de innot.

O CASA DE ODIHNA

Tot pe acest teren, se va clădi casa asociației, care va avea: vestiar, cabine, sală de lectură, și toate cele necesare.

Chiar dela începutul ei, Asociația Sportivă a hotărât înființarea de secțiuni pentru toate ramurile sportive, pe care le va afilia federațiilor respective.

La conducerea acestor secțiuni, au fost numiți ofițerii cei mai pricepuți, harnici și pasionați ai sportului, așa de exemplu: La ski, C-dor Georgescu și Pălela, la scrimă, lt. colonel Rudeanu, tir și tenis, cpt. Băltărețu, canotaj, lt. C-dor din marină, Stănelescu, patinaj și innot, cpt. Opreșan, etc.

Actualmente se încearcă, dacă

Performanțele

Aviația civilă din România pusă pe principii noi a văzut în cursul exercițiului 1936, realizări cu ade-vărat fără precedent la noi.

Activitatea acestui an, în domeniul aerului, este admirabilă, văzută prin prisma unor performanțe ca cele următoare:

— D-ra Irina Burnaia, făcând echipaj cu ofițerul de echipaj Nicolae Ivanovici (astăzi decedat) întreprinde un raid de mare distanță până la locul Victoria din mijlocul Africii.

— D. ing. Ioan Cociașu, ex-ecordman mondial, termină un raid în India.

— Raidurile în Africa, ale Principelui Bibescu împreună cu marele zburător care a fost comandorul Bănculescu.

— Raidurile numărate pe care le-a întreprins d. Băzu Cantacuzino în Asia Mică, în Asia Mică, la Roma, la Paris, precum și recordul său pe distanța Paris-București, stabilit la bordul avionului său „Dacia”, de tipul „Coudron-Typhon” 2 motorare Renault, 220 cai, în 6 ore și 25.

— Excelentul pilot care este locot. Al. Papană (actualmente în America) la bordul unui aparat „Bri-

stol-Mercury”, construit la I. A. R. decolând de pe aerodromul uzine-

tor ramurilor sportive, care pe lângă folositoarele exerciții fizice, constituie și partea de agrement și un repaus folositor, pentru cei ce știu să muncească, fie la năltăți, fie în birourile M. A. M..

Ceeace însă va interesa în mod deosebit pe conducătorii A.S.A.M. va fi sporturile de iarnă, și în special sportul Bobleish-lui, care constituie în mod nebanuit la formarea caracterului, unui bun zburător, sau la menținerea antrenamentului și îmbunătățirea reflexelor, tocmai pe timpul când nu se pot face sboruri.

În al doilea rând socoteste tot atât de important sportul tirului cu arma de vânătoare la talere, sport care deprinde pe piloții de vânătoare în urmărirea țintelor inamice, asigurându-le precizia loviturilor.

Pentru toate aceste sporturi, se vor înființa premii în bani, cupe și obiecte de preț, cu scopul de a ridica clasa zburătorilor și piloților noștri de vânătoare.

A. S. A. M. intenționează de altfel să înființeze cât de curând un brevet de atlet complet de aviator. Acest brevet va fi obligator pentru personalul navigant și va fi pe categorii de ofițeri, în raport cu vârsta fiecăruia.

Odată cu înființarea acestor brevete, se vor alcătui fișe de sănătate pentru fiecare ofițer.

În sfârșit, în gândul domnului ministru al Aerului și Marinei, este înființarea unei case de odihnă, pentru ofițerii din aviație și marină, în munții noștri, în vecinătatea Sinaiei și Predealului.

În apropierea acestei case, care se va situa la o mare altitudine, 1500-2000 m. se va amenaja un teren pentru toate sporturile de iarnă.

Se va construi o parte modernă de bob, în ghiață, asemănătoare celor din străinătate (St. Moritz sau Garmisch), unde se va putea ține și concursuri internaționale, și unde se vor putea antrena echipele ce vom trimite în străinătate.

Se va construi deasemenea, trambuline de ski și o pistă de skeleton. Aceste sunt însă proiecte ce se vor realiza fără îndoială într-un viitor foarte apropiat, posibil chiar în iarna viitoare.

SPORTURILE DE IARNA ÎN CINSTA

Pentru viitor A. S. A. M. intenționează să dea o egală atenție tu-

stol-Mercury”, construit la I. A. R. decolând de pe aerodromul uzine-

BAZU CANTACUZINO
lor dela Brasov, a atins înălțimea de 11.600 metri, bătând astfel recordul național de altitudine.

— Raidul locot. Papană — cpt. Popisteanu pe distanța București — Tel-Aviv și înapoi.

— Raidul comandor Davidescu — lt. Perju, tot pe distanța București—Tel-Aviv.

— Raidul unei escadrile de șapte

În primele zile accidentul nu părea a avea urmări dar, după o săptămână, ochiul a început să supureze și Sonda a plecat la Madrid spre a sta două săptămâni sub supraveghere medicală. Tratatamentul nu a dat rezultate și compatriotul nostru a plecat la Bruxelles și apoi la Viena unde a fost internat în clinica profesorului Fischer. Nici acesta însă nu a obținut rezultate mai bune astfel că Sonda a venit în București și a intrat în tratamentul profesorului Manolescu, care a isbu-

tit, după o muncă de șase luni, să-l salveze ochiul.

UN AN CU ZBYSKO

Zbysko angajase pe Sonda, garantându-i o leafă lunară de 150 dolari. A rămas în serviciul campionului mondial. Între timp, Sonda a făcut cunoștință cu Mahmud, de care Zbysko îi vorbea în mai multe rânduri foarte elogios.

O impresie detestabilă

Date fiind amănuntele pe cari Zbysko i le dăduse asupra lui Mahmud, Sonda a încercat o mare decepție în ziua când a întâlnit pe acela care purta denumirea de luptător cu umerii virgini.

Bine înțeles că impresia slabă nu a fost decât de scurtă durată căci imediat ce l-a văzut pe Mahmud la lucru, și-a dat seama că are în față un veritabil campion.

În schimb, Sonda a lăsat dela început, neînvinșului Mahmud, o excelentă impresie, fapt care l-a determinat să arate compatriotului său că cu Zbysko nu va putea duce la capăt, întrucât este cărpănos și nu plătește.

Sonda alături de Mamud

În urma insistențelor lui Kuthler și Mamuth, Sonda a intrat în manajamentul compatriotului său, convins că spre a fi tare trebuie să lupte și să lucreze cu oameni tari și grei.

Împreună cu Mahmud, Sonda a întreprins un turneu prin 75 orașe ale Americi de Nord, plus Quebec-ul și Montrealul. Pretinzându-se a realiza isprăvi de mari dimensuni, fiind la înălțimea compatriotului său.

PROVOCARI

În fiecare oraș pe care îl vizitau, Mahmud lansa provocări tuturor luptătorilor instituind un premiu de 5000 dolari, aceluia care va reuși să-i reziste 10 minute. Punea însă condiția ca cel care se încumetă să ridice această provocare, să lupte întâi cu Petre Sonda.

Acesta era pentru Mahmud un admirabil mijloc de a-și studia adversarul astfel că, în seara luptei el cunoștea perfect, punctele vulnerabile ale omului pe care îl înfruntă. Datorită acestei excepționale calități, Mahmud termina în câteva minute și de multe ori chiar în puține secunde, cu cei mai temuți adversari.

ÎN FAȚA LUI JEAN RICHEPIN

Revenind la Paris, Sonda și Mahmud, negăsind adversari au făcut o serie de interesante demonstrații care a cul-

ti spusesese anume că în America se găsește un compatriot al său din Călărași—Mahmud era de fapt did Silistra—care face furori, învingând cu ușurință pe toți cei cari încercau să-i pună superioritatea în discuție.

„Este un autentic campion al campionilor”, spunea Zbysko de Mahmud.

Mahmud avea dreptate și după un an, Sonda a părăsit pe Sbyisko nu fără a fi avut cu el o altercație cu peripeții.

ÎN LOC DE REVOLVER

La Avala, pe timpul când Zbysko nu-și îndeplinea obligațiile față de angajatul său, într-o zi Sonda a pătruns în camera sa și profitând de semi-obscurețea din odaie, și-a amenințat patronul cu un... toc de ochelari.

Crezând că Sonda este înarmat până în dinți, Zbysko s'a executat imediat și plătindu-i datorile cel doi asociați s'au despărțit nu fără a-și fi jurat răzbunare.

Sonda alături de Mamud

minat cu cea dela Automobil Club Francez la care a asistat celebrul Jean Richepin care a avut elogioase cuvinte la adresa poporului român.

CU ROTH SI GERSTMANS

Trecând la Anvers, Sonda a cedat într-un match de luptă liberă, lui Robert Roth. Lupta a durat mai mult de 30 minute și a format deliciose spectatoriilor.

Mahmut a luptat cu Gerstmans, în greco-romană și, după 90 minute de dispută înversunată, partida a rămas nedecisă.

ÎN FAȚA LUI KEMAL PAȘA

Revenind la Paris, cei doi luptători români au primit, prin intermediul legăției turce, o scrisoare dela Angora, prin cari erau solicitați să vină în Turcia.

Câteva zile mai târziu ei debarcau la Angora, unde au fost primiți foarte bine de Isat Pașa, premierul lui Kemal Pașa. În fața guvernatorului Turciei, reprezentanții noștri au făcut o demonstrație mult gustată.

MAHMUT REDEVINE CETATEAN TURC

Demonstrația a impresionat atât de mult pe Kemal Bey, în cât acesta a rugat pe Mahmud să renunțe la cetățenia română spre a contribui la regenerarea națiunii turcești.

Mahmut a acceptat și, în curând, a fost împroprietărit cu numeroase pogoaane de pământ.

O retragere strategică

La Angora, turcul Osman, un luptător foarte puternic a cerut să-și încerce forța cu Mahmud. Acesta a condiționat întâlnirea cerându-i ca în prealabil să învingă pe Sonda.

Lupta s'a desfășurat în prezența unei numeroase asistențe, în care se remarcă Saby Bey, fost căpitan în regimentul 4 Roșiori și, în ziua matchului, șef de cabinet al lui Kemal Bey.

Osman nu a rezistat decât un minut lui Sonda. Nevrând însă, să recunoască înfrângerea, a mai fost trântit odată, mai urgent chiar.

Rezultatul nu a satisfăcut pe cei prezenți cari aveau de reproșat lui Mahmud că adusesse un „ghiaur” care să învingă pe campionul lor.

A urmat o prigoană contra celor doi luptători cari, în costum sumar și-au găsit refugiu pe vaporul „Împăratul Traian” ancorat în Bosfor.

MOARTEA LUI IULIUS SONDA

Fiind încă în Turcia, Sonda semna un contract pentru Bulgaria, dar un presentiment îl chema în țară și când a ajuns la Constanța a aflat de moartea celui mai mic frate al său, Iulius Sonda, care ar fi făcut, fără îndoială, multă cinste boxului românesc.

Forțat să-și respecte angajamentul Petre Sonda a plecat apoi în Bulgaria și la Filipopoli și Sofia, s'a clasat al treilea într-un lot în care figurau: A. Dobrici, Prohaska, Padubov și Petrov, fost veritabil campion mondial.

PENTRU FONDURILE FEDERAȚIEI TURCE

Revenit în țară, Sonda, a participat la un turneu incomplet, desfășurat la circuitul Sidoli, pentru în 1927 să plece, pentru trei luni, împreună cu Mahmud, în Asia Mică și să participe la matchuri-exhibiție, organizate cu scopul de a se strânge fonduri pentru Federația sportivă a Turciei.

CATEVA DECLARAȚII

Vom încheia rândurile de față cu câteva declarații ale eroului lor,

Iată ce ne-a spus Sonda, în cele câteva cuvinte pe cari le-am schimbat în fugă.

„Mahmut a fost un geniu al luptei libere și Constant le Marin un as al greco-romanei. Am mai cunoscut mulți alți luptători de mare valoare dar, nici unul nu întrunea, la superlativ, cele două calități esențiale: forța și tehnica.

„Astfel fiind, nu cred să se mai nas, că curând, asemenea luptătoris.

UN REUMATISM ARTICULAR

În continuare, Petre Sonda ne-a spus:

„Am abandonat lupta, din cauza unui reumatism articular, care m'a ținut opt luni la Pat. Desigur că acest lucru nu a fost de loc pe placul meu, întrucât îmi dădeau seama că sunt chemat la mari onoruri.

ON REVIENT...

„Cum însă afeceările pe cari le-am întreprins nu au dat rezultate, nu este exclus să-mi fac reîntrarea. În lupta liberă, vârsta nu joacă prea mare rol — sunt numeroși luptători cari au mai făcut furori la etatea de peste 50 ani — astfel că, cred că după 2-3 luni de antrenament mă voi putea pune la punct.

PENTRU PROFESORII MEI

„Însfârșit, îmi voi permite să aduc elogiul profesorilor mei, d-nii Nicolae Ionescu, fost director al liceului Matei Basarab, Teodor Ionescu, fost sub-director al aceluiași liceu și actualmente deținător al aceluiași post la liceul Georgehe Lazăr și Popescu-Voltești, fostul meu profesor de științe naturale.

„Acestia fac parte din pușinii dascăli cari pe timpurile acelea înțelegeau valoarea sportului și îl sprijineau din toate puterile.

„Îndrăgesc să-i dau exemplu pentru că merită.

Jenny Dumitrescu